

Rovaniemen hallinto-oikeudelle**Asia****Valitus****Valituksentekijä****Inarijärvi-yhdistys ry****Valituksen kohde****Inarin kunnanvaltuuston 29.03.2012 tekemä päätös 15 §, jolla kunnanvaltuusto on hyväksynyt Paavisvuono-Apajalahden ranta-
asemakaavan.****Vaatimukset****Valituksentekijä vaatii, että Inarin kunnanvaltuuston päätös kumotaan
lainvastaisena.****Perustelut**

Inarijärvi-yhdistys ry toteaa aluksi, että Inarijärvi-yhdistys ry:llä on maankäyttö- ja rakennuslain 191 § 2 momentin perusteella valitusoikeus Inarin kunnanvaltuuston ranta-
asemakaavan hyväksymistä koskevassa asiassa. Inarijärvi-yhdistys ry:n kotipaikka on Inari ja yhdistyksen tarkoitus on sääntöjensä mukaan vaalia ja edistää Inarijärven ja sen vesistöalueen luonnon ja elinympäristön tilaa ekologian sekä perinteisen kestäväen käytön ja kulttuurin pohjalta.

**1. Inarin kunnanvaltuuston ei olisi saanut hyväksyä ranta-
asemakaavaa, koska ko. kaavan yhteisvaikutukset muiden kaavojen kanssa Inarijärven Natura 2000-alueen luontoarvoihin ei ole asianmukaisesti selvitetty ja arvioitu. Luonnonsuojelulain 65 § edellyttää, että myös hankkeiden ja suunnitelmien yhteisvaikutukset on asianmukaisesti selvitetty. Lainkohdat**

ovat maankäyttö- ja rakennuslaki 9 § ja 197 § 1 momentti sekä luonnonsuojelulaki 10 luku 65 § ja 66 §.

2. Inarin kunnanvaltuuston ei olisi saanut hyväksyä ranta-asemakaavaa. Hyväksytylle kaavalle ei ole rantojensuojeluohjelma-alueelle valtionmaalle osoitetun rakentamisen osalta esitetty riittäviä maankäytöllisiä perusteita, kun otetaan huomioon maankäyttö- ja rakennuslain 73 § 1 momentin 2 kohdassa ranta-alueelle sijoittuvalle ranta-asemakaavalle asetetut luontoarvojen huomioon ottamista koskevat sisältövaatimukset. Lainkohdat ovat maankäyttö- ja rakennuslaki 73 § 1 momentti 2 kohta ja 197 § § momentti sekä luonnonsuojelulaki 77 §.

Valtuuston hyväksymä Paavisvuono-Apajalahti ranta-asemakaava kuuluu melkein kokonaan Inarijärven Natura-alueeseen ja rantojensuojeluohjelma-alueeseen. Natura-alueen rajaus on melkein sama kuin rantojensuojeluohjelmavaraus.

Kaava-alueella on yhteisvaikutuksia lähialueen muiden ranta-asemakaavojen mahdollistaman ranta-rakentamisen kanssa.

Muita lähialueiden ranta-asemakaavoja ovat Nuottamajärven rantakaava, Mahlattinuoran ranta-kaava, Kankiniemen ranta-kaava ja Seulavaaran rantakaava. Lisäksi lähialueella on ehdotusvaiheessa oleva Rahajärven asemakaava.

Kaava-aluetta ja lähialueita koskee myös vuonna 1996 vahvistettu Inarijärven osayleiskaava. Tämän kaavan osalta Inarijärvi-yhdistys ry kiinnittää huomiota siihen, että onko vuonna 1996 vahvistettu Inarijärven osayleiskaava enää tällä hetkellä riittävänä ohjeena laadittaessa ranta-asemakaavaa. Lainsäädäntö on muuttunut huomattavasti vahvistamisajankohdasta sekä luonto- ja ympäristöarvot ovat yhteiskunnassa ja päätöksenteossa tärkeässä roolissa.

Muita lähialueella olevia vielä hyväksymistä vaille olevia, ehdotus- ja luonnosvaiheessa olevia yleiskaavoja ovat Inarijärven osayleiskaavan muutos ja Ukonjärven osayleiskaava sekä Ivalon alueen osayleiskaava, jonka Rovaniemen hallinto-oikeus on kumonnut 18.10.2011 antamallaan päätöksellä 11/0447/1 Inarijärven rantojen osalta Natura-alueelta ja rantojensuojeluohjelma-alueelta.

Edellä mainitut lähialueita koskevat kaavat vaikuttavat erikseen ja yhdessä Inarijärven Natura- ja rantojensuojeluohjelma-alueeseen. Rovaniemen hallinto-oikeuden 18.10.2011 kumoamispäätös on perustunut suurelta osin juuri siihen, että lähialueiden kaavojen yhteisvaikutuksia ei ole selvitetty. Keskeneräisten kaavojen suunnitelmat ovat tällä hetkellä jo muotoutuneet niin pitkälle, että yhteisvaikutusten arviointi on mahdollista näidenkin kaavojen osalta.

Inarijärvi-yhdistys ry korostaa vielä, että Paavisvuono-Apajalahti kaavoitusasiakirjoihin ei sisälly selvityksiä Inarijärven Natura-alueen kokonaistilanteesta, mitkä alueet alkuperäisestä Natura-alueesta on käytetty muuhun kuin suojelutarkoituksiin esimerkiksi lomarakennus- ja matkailurakentamiseen sekä mikä on näiden eri alueiden rakentamiskapasiteetti erikseen ja yhdessä. Edellä mainituilla selvityksillä on

Inarijärvi-yhdistys ry:n mielestä ratkaiseva merkitys arvioitaessa eri kaavojen yhteisvaikutuksia ja siksi selvitykset tulee tehdä ensi tilassa.

Natura-arvion osalta Inarijärvi-yhdistys ry viittaa Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen 9.5.2011 päivätyyn lausuntoon (LAPELY/662/07.01/2010, 07.01.17.01) Paavisvuono-Apajalahti ranta- asemakaavan luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisesta Natura-arvioinnista.

ELY –keskuksen lausunnon mukaan arvioinnin keskeinen puute on se, ettei hankkeiden yhteisvaikutuksia ole tosiasiallisesti arvioitu. Arvioinnissa kuvataan lähialueiden ranta- asemakaavoja, mutta yhteisvaikutusten arvioinnin kannalta keskeiset asiat, kuten em. kaavojen mitoitukset jäävät kuvaamatta. Mitoitus taas vaikuttaa siihen, millaisia ovat matkailu- ja mökkirakentamisen välilliset vaikutukset Inarijärven Natura-alueen luonnonvaroihin. Huomioimatta jäävät Ivalon alueen yleiskaava sekä Inarijärven ja Ukonjärven osayleiskaavat, joiden suunnitelmat ovat jo muotoutuneet niin pitkälle, että yhteisvaikutusten arviointi lienee mahdollista.

Edelleen ELY –keskuksen lausunnosta ilmenee, että Lapin ELY –keskuksen näkemyksen mukaan Inarin kunnanvaltuuston, joka toimii luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisena suunnitelman hyväksyvänä viranomaisena, tulee varmistua ennen ranta- asemakaavan hyväksymistä, että ko. kaavan yhteisvaikutukset Inarijärven Natura 2000-alueen luonnonarvoihin on asianmukaisesti arvioitu ja huomioitava myös se, ettei viranomaisella saa vahvistaa suunnitelmaa ilman luonnonsuojelulain 66 §:n mukaista menettelyä, mikäli vaikutukset luonnonarvoille ovat merkittävästi heikentäviä.

Yhteenvedossa ELY –keskus toteaa lausunnossaan muun muassa, että luonnonsuojelulain 65 § edellyttää, että myös hankkeiden ja suunnitelmien yhteisvaikutukset on asianmukaisesti selvitetty. Lapin ELY keskuksen näkemyksen mukaan Inarin kunnanvaltuuston, joka toimii luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisena suunnitelman hyväksyvänä viranomaisena, tulee varmistua ennen ranta- asemakaavan hyväksymistä, että ko. kaavan yhteisvaikutukset muiden kaavojen kanssa Inarijärven Natura 2000-alueen luonnonarvoihin on asianmukaisesti selvitetty.

Myös Metsähallituksen luonto yksikön 2.5.2011 päivätyssä ja 14.11.2011 tarkistetussa lausunnossa asianumero 1832/632/2006 ilmenee, että Metsähallituksen käsityksen mukaan eri kaavojen yhteisvaikutusta Inarijärven Natura-alueiden eheyteen ja Natura 2000-alueen suojeluperusteena oleviin luontotyyppeihin tulisi vielä arvioida perusteellisemmin.

Rantojensuojeluohjelmaan sisältyvien alueiden luontonarvot tulee maankäyttö- ja rakennuslain 73 § 1 momentin 2 kohdan nojalla ottaa välittömästi huomioon osana ranta- asemakaavan sisältövaatimuksia. Paavisvuono-Apajalahti ranta- asemakaavassa ei ole otettu huomioon rantojensuojeluohjelmaan sisältyviä luontoarvoja eikä rakentamisvarausten todellisia vaikutuksia niihin.

Valtioneuvoston periaatepäätöksessä 20.12.1990 valtakunnallisen rantojensuojeluohjelman hyväksymisestä on määritelty ne vielä rakentamattomat ranta-alueet, jotka täyttävät luonnonsuojelulain vaatimukset

edustaen monipuolisesti suomalaisen rantaluonnon tyyppejä. Periaatepäätöksessään valtioneuvosto on todennut muun muassa seuraavaa:

Valtion viranomaisen tulee toimillaan edistää rantojen suojelun toteutumista. Valtion edustajien tulee valtion liikelaitoksissa toimia niin, että rantojensuojeluohjelman alueilla ei vaadita rakennusoikeuksia eikä niiden korvaamista. Paavisuono-Apajalahden kaavaselostuksesta kuitenkin ilmenee, että Paavisuono-Apajalahti ranta-asemakaavan alueelle siirretään Metsähallituksen Inarijärvellä sijaitsevien rakentamattomaksi jäävien tilojen rakennusoikeutta ja alue suunnitellaan lomarakennusalueeksi. Tämä siitä huolimatta, että valtion viranomaisten edellytetään edistävän toimillaan rantojensuojelua.

Se, että kaava-alueen maanomistajana on valtio ja Inarin kunnasta on huomattava osa erilaisten suojeluohjelmien piirissä, ei sellaisenaan ole peruste poiketa rantojensuojeluohjelmasta varsinkin, kun valtion omistuksessa on pohjoisemmissa kunnissa huomattava määrä ranta-alueita, jotka eivät ole suojeluohjelmien piirissä. Paavisuono-Apajalahti rantojensuojeluohjelma-alueen osalta on kysymyksessä 46 loma-asuntotontista, joten kyseisillä rakennuspaikkojen toteuttamisilla ei ole kovin suurta merkitystä Inarin kunnan matkailuelinkeinon ja sen kehittämisen kannalta.

Kaavaselostuksessa tai muissa kaavaan liittyvissä asiakirjoissa ei ole yksityiskohtaisempaa selitystä, jonka perusteella voitaisiin päätellä, että suojeluohjelmien toteuttamiseksi rakennuspaikkojen osoittaminen Paavisuono-Apajalahti rantojensuojeluohjelma-alueelle on välttämätön. Asiakirjoihin ei myöskään sisälly selvitystä Inarijärven rantojensuojeluohjelma-alueen tämän hetkisestä kokonaistilanteesta, eri alueiden luontoarvoista ja niiden merkittävydestä sekä siitä, sisältyykö arvioinnissa käytettyyn rantojensuojeluohjelma-alueen kokonaispinta-alaan myös vesialueita.

Ivalossa 07.05.2012

Inarijärvi-yhdistys ry

Leena Strand
Inarijärvi-yhdistys ry:n varapuheenjohtaja

Yhteystiedot/prosessiosoite

Leena Strand
Inarijärvi-yhdistys ry:n varapuheenjohtaja